

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGANAL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu preţuri moderate
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

Industria ţesătoriei.

„Prin mâna ţesătorului se înbracă sêracul ca şi bogatul“ este o zicătoare veche şi adevărată până mai eri alaltă-eri. Astăzi începe însă a nu se mai potrivi întocmai.

Până acum câţi-va zeci de ani în urmă nu se pomenea ca ţeranul şi familia lui se fie altfel înbrăcaţi decât de mâna femeilor din prejurul lui şi numai din produsele proprii ale lui ca in, cânepă, lână, păr şi pele. Cât sau schimbat însă obiceiurile se poate vedea astăzi mai ales în satele de prin prejurul oraşelor. Pânza de in şi cânepă durabilă (trainică) este în mare parte înlocuită cu pânză de bumbac care după câteva spălături se face sdranţă. Postavurile de lână curată cari ţineau un veac de om a început se dispară şi ele făcând loc postavurilor făcute din un amestec de bumbac întreţesut cu lână provenită din haine vechi sbrobite, scărmanate şi apoi toarse, înlocuind lâna neaoşe, curată şi naturală. Nu este deci mirare, că purtând un vestmânt făcut dintrun astfel de postav nu durează mult şi în scurt timp vedem coatele şi genunchii eşind prin el.

Dacă întrebăm care este cauza acestei schimbări, ni-se răspunde de regulă că îmbrăcămintea de bumbac este mai efină. Este adevărat că așa este, în realitate însă, privind lucrul din punctul de vedere al durabilităţii ea este mai scumpă. Căci, rupi cel puțin 3 rînduri de albituri de pânză de bumbac până ce se strică un rînd făcut din in sau cânepă. Unde mai pui şi economia, că atât pentru materiile brute (in, cânepă, lână etc.) cât şi pentru prepararea lor ca meliţatul, torsul, spă-

latul, văpsitul ţesutul, nu dăm bani în număr, ci dacă îi avem disponibili îi întrebuiţăm numai pentru lucruri, cari absolut nu ni-le putem produce.

După noi cauza înlocuirii pânzei şi postavurilor provenite din industria sâteanului nostru prin materiale de bumbac ţesute prin fabrici — zăce în două împrejurări nenorocite. În prima linie este luxul, care ca o cholera a început a se încuibă între săteni şi cu deosebire între sâtencele noastre.

În tot cazul o sdranţă de năframă de cap cumpărată din boltă (prăvălie) este mai pestriţă şi mai bătătoare la ochi decât una ţesută în răsboi. Tot asemenea cătrîntecele cele frumoase, alese în răsboi, cari fac admiraţiunea chiar şi a străinilor sunt mult înlocuite cu de cele înpestriţate din bucăţi de catifea (barşon) şi alte pânzeturii şi postavuri de cele mai diferite culori şi combinate cum nu se poate mai fără gust. Într'adevăr nu ştii ce se faci, să conpătîmeşti sau să te superi pe o astfel de femeie îmbrăcată așa de şod.

Luxul aduce cu sine sărăcia în casă; totul este făcut pentru ochi ear nimica pentru stomac şi celelalte trebuinţe ale omului. Odată cu luxul se furişează şi lenea în om. Şi lenea aceasta face încă mult, ca portul nostru frumos strămoşesc se dispară cu încetul. Femeii leneşe totdeauna îi convine mai bine să vîndă din casă ouă, lapte, cucuruz sau vr-'o ferdelă două de grâu etc. numai şi numai ca să se îmbrace luxos, decât a se pune la răsboi şi să-şi facă singură cele trebuincioase.

Această stare de lucruri este dăunătoare atât din punctul de vedere economic cât şi pentru existenţa ne-schimbată a neamului nostru. Prin schimbarea, am putea zice prin modernisarea portului nostru strămoşesc o

mare sumă de bani, din greu muncii se duce în buzunare streine pentru lucruri, cari le putem noi singuri produce; tot prin schimbarea portului se schimbă şi moravurile vechi, cinstite, curate, neatînse de obiceiurile oamenilor stricaţi cum adese întâlnim prin oraşe.

Punem la inimă aceste rînduri tuturor cari se interesează de bunul mers al neamului nostru şi să stărue ca industria ţesătoriei nu numai se nu dispară dintre sătenii noştri, dar' să o propage prin sfaturi şi exemple ca „pânza şi postavul de casă“ se ajungă earăşi la locul de onoare de care sau bucurat mai înainte.

Îndeosebi rugăm reuniunile cari se ocupă cu industria de casă, în care şi ţesătoria ocupă un loc de frunte, se mai dea de vre-un semn de viaţă, căci afară de câteva expoziţii arangiate de ele nu prea ştim nimica despre activitatea lor în această direcţiune.

Altoitul de vară a pomilor.

Suntem în epocă când se poate altoi în ochiu. După experienţele făcute, acest sistem e cel mai bun prin faptul că este foarte simplu, reuşeşte bine şi rana făcută pădureţului e mică; așa că în cas de nu se prinde altoiul, pădureţul nu suferă nici o schimbare, putându-se realtoi din nou.

Altoirea în ochi nu se poate face decât dela sfîrşitul lunii Maiu şi până la Septemvrie, prin faptul că numai în această epocă plantele sunt în deplină vegetaţie. În altă epocă nu se poate executa neputându-se deslipi coaja pădureţului.

Această altoire se face în ochiu crescînd şi dormind. Operaţiunea este aceea-şi, cu deosebire că altoirea în ochi crescînd se face în lunile lui Maiu

și Iunie și ochiul se desvoaltă în același an, pe câtă vreme cea în ochi dormind se face în lunile Iulie și August; ochiul stând în stare dormitândă până în primăvara următoare.

Altoirea în ochi crescând se face mai mult la trandafiri și plante moi, pe care cine-va dorește a le înmulți repede.

Iată cum trebuie să procedăm.

Altoitul constă dintr'un ochiu cu o bucățică de scoarță, care se scoate după vlăstarii mijlocii tăindu-se foile dela $\frac{3}{4}$ din codița lor.

Sunt de preferat ramurile cele coapte bine, alegându-se ochii cei mai formați; ear' cei dela baza și vârful ramurei se aruncă. Ochiul se scoate cu o bucățică de coaje, prin ajutorul unui cuțit tăios de altoit.

Dacă ochiul s'a scos cu lemn se poate desprinde foarte ușor partea lemnoasă. Când se obsearvă în interiorul ochiului o gropiță, îl aruncăm pentru că atunci piciorul ochiului lipsește și vom avea o nereușită sigură.

Altoirea în ochi fără lemn se practică mai mult în lunile Maiu și Iunie la trandafiri; însă dacă altoirea se face în Iulie și August, în ochi dormind, bucățica de lemn dela ochi să lasă nescoasă.

După-ce altoitul s'a pregătit, să face și pădurețului o tăetură în curmeziș și una în lung, în formă de T. Această tăetură trebuie să pătrundă numai în coaje. Apoi se depărtează

marginile tăeturii cu lopățica de os a cuțitului de altoit și se introduce altoitul cât se poate de repede. După ce s'a introdus ochiul, se taie partea ce trece de tăetura transversală (curmezișe); apoi se leagă cu teiu topit sau rafie, lăsându-se ochiul puțin descoperit.

Când ramurile sunt recoltate mai înainte de a începe altoirile și chiar în timpul altoirei, trebuie învelite în mușchi, ferindule de contactul aerului, sau înfigându-le în fructe mustoase, ca castraveți, cartofi etc.

Cu cât operațiunea se face mai repede, cu atât reușește mai bine; trebuie calculat cel puțin 50 altoi pe oră.

După 10—15 zile dela data altoirei se controlează toți altoii, slăbinduse legăturile la aceia ce ar prezenta puține sugrumături.

Un altoi se cunoaște că e prins, dacă după 8 zile codița cade ușor, când se atinge cu degetul. — Indată ce s'a făcut prinderea e bine să se taie legăturile, spre a se evita (incunjura) sugrumările.

În luna Februarie sau mai bine zis pe la sfârșitul ernei, se retează pădureții altoiții la 15—20 cm. înălțime dela altoi. Aceste cepuri servesc ca sprijin de care se vor lega altoii.

Cepurile se taie îndată ce altoii se pot susține singuri, dobândind destulă putere.

DIN LUME

Intâlnirea Monarhului nostru ou regele Carol. La 3 August va sosi la Ischl regele Carol al României. Monarhul Frantz Iosif îl va primi în gară, încungiurat de o strălucită suită și-l va avea oaspe trei zile. De aici regele României se va duce la Ragaz (Elveția).

Minister nou. După-cum este înformat «Keleti Értesítő» prim-ministrul Széll Kálmán îndată după redeschiderea parlamentului va prezenta acestuia proiectul, prin care ministerul de comerț va fi împărțit în două și se va înființa un minister al căilor ferate. Înființarea acestui minister va pretinde o mulțime de schimbări în organismul căilor ferate maghiare. Direcțiunea centrală va fi desființată și în locul ei se vor înființa alte cinci direcțiuni. Decentralizarea aceasta se va face după model prusiac și va resulta o însemnată economie în budgetul statului.

Situația la granița sârbo-albaneză este foarte îngrijitoare. Albanezii refuză să mai plătească dările, ear' Sârbii din Sârbia-veche și împrejurimi fug în munți.

Printul Aladro Kastrioti pretendent la tronul Albaniei a fost primit Sâmbătă în audiență de către contele Goluchowski și contele de Lützow, la ministerul de interne din Viena. Printul,

FOIȚĂ

PIETRELE DOAMNEI

de Carmen Sylva.

În Nordul Moldovii se află o proprietate regească, căreia îi zice Broșteni.

Acolo se mai găsesc și acum păduri, în cari n'a pătruns încă toporul, în cari d'abia a pătruns câte un om.

Una din excursiunile cele mai frumoase, ce ar putea face cineva, este să meargă cu pluta din Transilvania prin Dorna, Broșteni, Hangu, până la Piatra Injos pe Bistrița, care îngustată între două stânci înalte, și umbrită de fagi și brazi uriași, șerpuește înainte cu limpedele-i unde.

Pe acolo coboară zilnic sute de plute cari trec din Bistrița în Șiret, spre Galați, unde lemnele sunt lucrate într'unul din cele mai mari ferestre cu abur ale Europei, pe urmă încărcate pe Dunăre, de unde i-au drumul spre Panama, pentru-ca să fie întruințate acolo la construcția canalului.

Țeranii sunt nespuse de frumoși, înalți și bine făcuți, cu părul negru, cu nasu drept, cu ochii adânci și căprui ori negri. Ei coboară torentul limpede, cârmuind plutele cu mare dibăcie;

sunt îmbrăcați cu cămeși albe, cu pieptare cusute cu flori, și au căciuli albe ori pălării largi de pîslă cu marginile împodobite tot cu flori. Une-ori la căderile de apă prin cari trebuie să treacă, partea dinainte a plutei se cufundă într'atât, încât omul care stă în față, ajunge în apă până la brâu. Dar' rămâne atât de nemișcat și nepăsător, ca-și-cum nu s'ar fi întemplat nimic. Ochii sei pândesc depărtarea și fluviul cel repede, și n'au vreme nici măcar să arunce o privire asupra hainelor muiate.

Ori de câte-ori se deschide câte o vale d'acurmezișul, de lasă să se arunce câte un părău spumegând în Bistrița, de o parte se înalță peste grămada de copaci Ceahlăul, de alta apar Pietrele Doamnei, ca și turlele unei biserici gotice. Excursiunea această este într'adevăr minunată, și ori-cine a trecut peste munți călare și s'a întors pe plută, a rămas încântat.

Dar' în anul 1538, locurile aceste nu erau așa frumoase și vesele ca acum. Pe Bistrița nu mai coborau plute, căci din vale urcau sgomote de arme. Femeile și copiii fugeau de prin sate de se ascundeau în pădurile cele mai dese, căci strigătul de groază: «Vin Turcii!» sbura din loc în loc.

Sultanul Suleiman pornise să pustiască Moldova; 'i-se pusese împotriva viteazul Domn Petru Rareș, dar' fusese bătut de mai multe-ori. Turcii înțară în capitala sa Suceava, și înaintau spre Piatra, arzând, ucigând și jefuind tot. Era o groază în biata

într'o convorbire, eare a durat mai multe oare, a expus celor doi bărbați de stat întregul său plan de acțiune pentru independența Albaniei, și a solicitat spriginul guvernului austriac. Principele Kastriotă va visita statele din Peninsula-balcanică și va merge în București. Sultanul Abdul Hamid, aflând intențiunea, ce are prințul Aladro Kastriotă de a visita statele balcanice și de acolo porturile albanese, a ordonat autorităților din Macedonia și Albania, ca să-l aresteze la debarcare, și să-l trimeată la Constantinopol. Mai mulți bey din Alona, bănuți de complicitate cu prințul Kastriotă, pentru proclamarea independenței Albaniei, au fost arestați și conduși la Ianina. Ei vor fi dați judecăței pentru înaltă trădare.

Situație critică în Macedonia.

Telegramă din Sofia dto 15 Iulie raportează, pe baza știrilor din ziarele din Macedonia, că în vilaietul Bitoliei (Monastir) situația e foarte critică. Iancov, colonel în rezervă al armatei bulgare, a năvălit în Macedonia cu o ceată înarmată și prin o proclamație datată din Sturmila a dat de știre macedonenilor, că le e comandantul armatei revoluționare în districtele dela graniță.

Ziarul „Riformi“ din Sofia, organul de publicitate al comitetului macedo-bulgar, vestește că în munți se află deja înarmați 3000 de macedoneni, ear' alți 3000 vor prinde arme la primul apel.

Reacțiune în Transvaal. Abia o lună a trecut dela încheierea păcii în Transvaal și deja a și început reacțiunea. Foarte mulți buri (așa zișii „burgeri“) desprețesc și osândesc pe cei cari au depus armele în cursul războiului și pe mulți i-au împușcat deja. Ear' cu privire la condițiunile păcii afirmă că acelea li-au fost comunicate fals și astfel numai seduși au primit pacea și au capitulat. De aceea nu recunosc perderea independenței.

Burii nemulțămți cu condițiunile păcii, spre a se deosebi de „trădători“, poartă cocardă verde.

Monsegnorul Hornstein, Episcopul maghiar din București, scrie „Cronica“ din București — începe să se desvêlească, și crede că deja Ungurii au ajus să fie trei-zeci de milioane. Trufia acestui om a devenit nețărmurită și informațiile ce ni-se dau, sunt de natură ca consiliul de ministri să se grăbească a-l pofti peste graniță. Afară de cele-ce am spus zilele trecute, și la care d-sa nu ne-a răspuns încă, putem adăoga, că Monsegnorul Hornstein este pe cale d'a organiza aici în țară bisericile și școlile ungurești astfel ca cum ar fi în Ungaria.

Ex. Sa a adunat și adună fonduri în vederea clădirilor necesare pentru institutele culturale ungurești și dacă își permite câte unul din supușii săi sufletești a-i aduce aminte, că aici nu este în Ungaria, bate din picior și devine furios, injurându-ne ungurește...

„G T“.

Advocatul poporului.

Despre arderea pădurilor. Cine află în pădure sau în apropierea ei foc părăsit, dar' în ardere, e dator a-l stinge numai decât și dacă nu-l poate sau vede pădurea arzând, trebuie ca îndată să înștiințeze despre aceasta locuitorii celei mai apropiate case, păzitorul pădurei ori antistia comunală. Oamenii încredințați ori trimiși pentru stingerea pădurii, sunt datori a grăbi cu uneltele de lipsă, [săcuri, furci de fer, sape, cărlige] la locul designat și a se supune necondiționat conducătorului de stingere a focului. [Art. de lege XXXI. §. 11—13 din anul 1879].

*

Cei aplicați în fabrici sunt datori a se face membri la casa de ajutorare a bolnavilor, pentru-ca în cas de îmbolnăvire se capete gratuit ajutor medical și medicină și în cas că ar muri, ajutor pentru înmormântare.

Membrii casei de ajutorare, cari din lipsa de câștig nu mai sunt în stare a-și plăti competența de membru, își pierd dreptul după timp de 6 săptămâni după ultima plătire. [Art. de lege XIV. §. 1, 7, 22, 25 din anul 1891].

Invitare de abonament.

Cu numărul 27 a început al doilea semestru din anul curent al foii noastre.

Invităm pe vechii și credincioșii nostri abonați să grăbească reînnoirea abonamentului ca foaia se nu sufere întârziere în expedarea ei.

Costul numai 2 fl. (4 cor.) pe întreg an
1 > (2 >) > jum. >

Moldovă; par'că venise un vîrtej care luase tot după el și nimicise ce nu putuse lua. Turcii nu vreau să știe nici ce era iertarea, nici ce e mila; tăiau copii și omorau femeile pe cari nu voiau să le ia cu dênșii, și era cu mult mai bună moartea pentru ele decât robia la turci.

Nu se mai vedea nici o vită, nici un bob de grâu, nici un fir de iarbă. Petru Rareș a trebuit să fugă din Piatra cu restul armatei nimicite și să caute s'o puie la adăpost la Iesle, pe Bistrița în sus, unde poate se mai găsea hrană pentru oameni și cai. Numele de Iesle, care înseamnă iesle de cai, e pus ca să se amintească că acolo poposea cavaleria.

Pe copii îi trimisese la cetatea Ciceu, dar' Elena doamna nu voise să se despartă de el.

— Pe mine n'au să puie Turcii mâna, zicea ea; și de tine nu mă deslipeșc!

Și găsisse refugiu ceva mai sus de Hangn, în biserica dela Călugăreni.

Bisericiuța aceasta mică era ascunsă sub o stâncă uriașă, despre care se zice, că diavolul ar fi rupt-o din virful Ceahlăului, ca să oprească cu dênșă cursul apei Bistrița, dar' tocmai pe când da să ridice piatra, cântă cocoșul și o lăsa repede să cadă acolo unde e acum, ca să fugă să nu-l apuce lumina zilei.

Doamna Elena cea frumoasă sta la umbra stâncei care par'că era gata să se prăbușească și aștepta. Ea își țintea ochii și asculta cât putea; nările ei subțiri tremurau din vreme în vreme și la față, aci se roșea, aci se îngălbinea.

— O, ce rușine, să fi invins, zise ea călugărului, care păzea biserica, — un călugăr bătrân cu barba albă ca zăpada, și care tocmai venia spre ea.

Numai moartea nu se schimbă, dar' incolo toate se pot schimba, răspuse el foarte liniștit.

— Pentru noi nu se mai schimbă! zise doamna cu infocare, Suntem pierduți. Și poate că și tu, bătrânule, vei fi străpuns de vre-un iatagan turcesc.

— Se poate, răspuse bătrânul.

Atunci se auzi foarte deslușit un tropot de cai pe pietrele desprinse, și se ivi Rareș alergând spre nevasta sa, cât putea calul, și urmat de o ceată mică de călăreți.

Se oprî numai atât, cât să o ia sus pe cal, și fără să zică o vorbă, pornî de-a lungul riului.

Turcii îl goneau de pe urmă.

Atunci le eși înainte într'o strimtoare, călugărul cel bătrân. Căii turcilor își ascuțiră urechile și se ridicară în două picioare.

(Va urma.)

Ingrășăminte relative și artificiale.

(Reproducerea interzisă.)

(Urmare și fine din Nr. 27.)

6. *Marna*, a cărui compoziție o cunoaștem, încă să folosește ca îngrășământ mai ales dacă conține mai mult var. În acest caz efectele sale se apropie mult de ale varului.

7. *Gipsul* se găsește în multe locuri cu înlesnire. Ars ca varul și pulverizat se presară cu deosebire pe trifoiște și lucerniște, unde în curând se va observa efectul binefăcător al lui.

Ingrășăminte verzi.

Sunt plante anume cultivate cari nu se recoltează, ci să îngroapă cu plugul în pământ, ca se servească de îngrășăminte. Pentru acest scop se aleg plante cari cresc repede și au foi multe precum este rapița, lupinul etc. Astfel de îngrășăminte le vom folosi cu deosebire acolo unde transportul bălegarului nu ne este cu putință.

Ingrășarea pământurilor prin sine însuși.

Știm că plantele cultivate dau totdeauna o parte din materiile nutritive din pământ astfel încât cu timpul el devine sterp; Dacă nu ne-am gândi a restitui (a da îndărăpt) pământului ceea-ce sau luat ar deveni improductiv.

Restituirea aceasta se face în 2 moduri: în mod *natural* și *artificial*.

1. În mod *natural* se face prin descompunerea neconținută a particulelor minerale din pământ în astfel de formă, în care planta le poate lua cu ajutorul rădăcinilor sale, și ceea-ce privește părțile organice ele se restituiesc pământului prin rămășițele de cotoare și rădăcini ce rămân pe câmp după recoltă.

În privința aceasta din urmă sau observat că nu toate plantele storc de o potrivă pământul, ci unele mai mult și altele mai puțin. — De aceea sau clasat (împărțit) plantele cultivate în mai multe grupe după-cum ele sërăcesc mai mult sau mai puțin pământul și anume:

a) plante care *sërăcesc* pământul precum sunt: cânepa, inul, varza, tutunul, rapița, cartofi, porumbul (cucuruzul), grâul, sęcara, orzul;

b) plantele cari *menagează* (adecă nici nu sërăcesc, nici nu îmbogățesc) pământul precum: leguminoasele (păstăioasele), hrișca, meiul, ovėsul și cerealele pentru nutreț;

c) plante cari *îmbunătățesc* pământul precum sunt trifoiul, mazărice pentru nutreț, și

d) plante cari *îmbogățesc* pământul precum: lucerna și pășunile.

2. În mod *artificial* restituim pământului de ce au fost sërăcit prin îngrășăminte de tot soiul, cum le-am arătat mai înainte.

Purtând socoteală de împregiurarea că unele plante sërăcesc și altele îmbogățesc pământul, trebuie se întocmim și semănarea plantelor una după alta astfel ca starea de fertilitate (rodnicie) a pământului se rămâie tot aceeași mai ales dacă nu dispunem de îngrășăminte.

Dăm aci o îndrumare în această privință la fiecare din cele cultivate la noi, notând că după cele sub 1 reușesc mai bine, apoi sub 2 mai mijlociu și așa mai departe.

Grâul se seamănă după: 1. ogor, rapița ca nutreț; 2. rapița boabe, mazere, linte, tutun, trifoiu, porumb (cucuruz) ca nutreț, mazărice ca nutreț; 3. porumb pentru boabe, napi, cartofi; 4. orz și sęcară de toamnă.

Sęcară după: 1. ca și la grâu și apoi după mazere;

Orzul după: 1. ogor și rapița gunoită; 2. plante prășitoare (de sapă) precum napi, cartofi, porumb; 3. trifoiu.

Ovėsul după: 1. trifoiu și plante prășitoare; 2. cereale.

Porumb după: 1 după cereale.

Meiu după: 1 trifoiu și plante prășitoare.

Hrișcă după: 1. plante prășitoare apoi în miriște după cereale și rapița.

Lințe după: 1. cartofi; 2. mazărice.

Mazere după: 1. cereale cartofi, trifoiu.

Bob după: 1. cereale, plante prășitoare.

Fasole după: 1. cereale.

Rapița după: 1. ogor, 2. mazărice p. nutreț, trifoi roșu, lucernă, trifoi încarnat, hrișcă.

Tutun după: 1. trifoi, lucernă; 2. cereale.

Inul după: 1. trifoiu, mazărice p. nutreț; 2. plante prășitoare, rapița, sęcară.

Cânepă după: 1. grâu, rapița, plante prășitoare, trifoiu.

Cartofi după: 1. cereale.

Napi după: 1. sęcară de toamnă; 2. grâu.

Trifoi și Lucernă după: 1. ogor și plante prășitoare; nici-odată după leguminoase adecă mazărice, mazere, fasole, linte, etc.

Sisteme de irigațiuni.

(Urmare.)

2. *Irigațiuni prin udare sau de vęrsare*. Acest mod de irigațiune se deosebește de cel precedent prin aceea că apa condusă pe loc nu stagnează (nu stă pe loc) ci curge neconținut într'un strat subțire peste terenul de irigat. Spre scopul acesta întregul câmp se înzestrează prin punctele cele mai ridicate cu *canale de alimentațiune* (aducătoare de apă) și care astupându-le la un capăt apa se revarsă peste buza canalului și curge peste cositura înclinată până ce dă de *canalele de scurgere*.

Pentru a introduce acest mod de irigațiune de regulă avem a executa multe lucrări de terasament. În cele mai multe cazuri va trebui se împărțim terenul sau în terase (trepte) puțin înclinate sau în așa numitele spinări.

(Va urma.)

Dela Reuniunile noastre.

Reuniunea economică din Orăștie în dorința de a propaga științele practice în cercuri cât mai largi a abonat 100 exemplare pe 3 luni din revista noastră «Bunul Econom» cari se distribuie în toate părțile locuite de Români și cu deosebire unde încă nu este cunoscută foaia noastră. Faptul este demn de imitat și el vorbește de sine.

EXPOZIȚIILE INDUSTRIALE DIN SIBIIU.

»Reuniunea sodalilor români din Sibiu« a lansat către meseriașii români în cauza expozițiilor industriale, ce se vor aranja de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu« și de cea a »Sodalilor români« următorul apel:

Iubiți meseriași!

Subsemnatul comitet, în îngrijirea sa de a face tot ce-i stă în putință pentru ridicarea meseriașului în toate privințele, a luat hotărâre să aranjeze în toamna acestui an o expoziție industrială.

Nu numai împregiurarea, că la acest timp se împlineste un deceniu (10 ani) dela prima și ultima expoziție arangiată de reuniunea noastră, ni-a servit drept îndemn la această hotărâre, ci și pentru-că știut este, că astfel de expozițiuni sunt astăzi pretutindenea cunoscute de cele mai bune (avantajoase) privilegii (ocasiuni): spre a ne cunoaște unul pe altul, a învăța unul dela altul, a ne sili spre înaintare și prin aceasta la deservire (perfecționare). Expozițiile ne arată ceea-ce știm și ceea-ce nu știm; ele câștigă meseriașului destoinic mușterii noi și el își poate astfel croi un viitor mai bun.

Înțelegând deci D-voastră însemnătatea astorfel de expoziții, mai cu seamă pentru noi, cari ne aflăm încă ca începători pe terenul meseriilor și nu suntem aproape de loc cunoscuți la publicul mare, credem că fiecare, căruia îi place a se numi meseriaș bun, lăsând ori-ce necas la o parte, se va însufleși pentru ideea aceasta și se va alătura la noi, pentru-ca împreună, cu puteri unite, să lucrăm la intruparea ei. Buna reușită a expoziției numai și numai dela noi atîrnă! Și aceasta bună reușită chemată este a ridica vaza și bunul renume al nostru pe de o parte, ear' de alta ea ne dă putință să dovedim că suntem vrednici de spriginul, de care pătași ne fac toți oamenii nostri de bine.

Fiecare deci, și măestru și calfă, ba chiar și elev [învățcel], cu capul ridicat să se presinte la expoziție cu ori-ce soi de product al lucrărilor sale, săvîrșite fie în atelierul propriu, fie în al altuia, și astfel să arătăm că nu am stat și nu stăm cu mâinile în sin, ci am muncit din greu și neîncetat pentru binele neamului peste tot și al nostru în-deosebi.

Voința de fer, care face minuni, trebuie să ne stăpânească pe toți, și atunci ori-ce lucru, pare-se el o-i-cât de greu, se va putea duce la îndeplinire cu ușurință.

Sibiu, 12 Iulie st. n. 1902.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

V. Tordășianu,
president.

I. Apolzan,
notar.

Dela „Agricola.“

— A v i s. —

Aducem la cunoștință publicului român că tribunalul reg. din Deva sub nr. 5891/1902 a înregistrat firma și a aprobat statutele însoțirii »Agricola« din Hunedoara.

Inactivarea însoțirii să face în 1 Septembrie n. a. c.

Până atunci rugăm pe toți românii de bine să ne dea mâna de ajutor întru ajungerea scopului, ce urmărim, ear' acei p. t. domni cari au primit liste de subscriere să binevoiască a le remite cu ori și ce rezultat la adresa însoțirii.

Din ședința direcțiunii ținută la 11 Iulie 1902.

„Agricola“

însoț. econ. de magazin și anticipații în Hunedoara.

Dr. Alex. Hosszu-Longin,
preș. ad-hoc.

Nicolau Macrea,
notar.

Pentru prășitorii de cai.

Comisiunea comitatensă pentru prășirea cailor ne vestește, că în scopul ținerii în evidență a progresului, ce se face în prășirea cailor, a înființat un așa zis cadastru, în care să se introducă numărul iepelor mănzite la diferitele stațiuni de armăsari ale statului, mánzii fătați de aceste și că ce se întâmplă cu mánzii etc.

Pe baza datelor câștigate dela amintitele stațiuni s'a constatat, că în 1900 s'au mánzit la stațiunea de armăsari a orașului Sibiu 32 iepi, a orașului Sebeșul-săsesc 17, la stațiunea cercului Sebeș 94, a cercului Mercurea 134, a cercului Seliștei 9, la cea a cercului Sibiu 597 și la a cercului Nocrich 754, sau în total 1637 iepi, dintre aceste în 1901 au rămas sterpe 858, au fâtat 779, s'au vândut respective au murit 124 mánzi, ear' la finea anului 1901 s'au aflat în posesiunea proprietarilor din comitat 655 mánzi.

Deoarece buna prășilă a cailor este condiționată de materialul bun de prășilă și dela hrana, ce li-se dă, apelăm la proprietarii de cai să aleagă de prășilă numai iepi și mánzii cei mai frumoși și bine desvoltați și pe acestia să-i țină în pășunile cele mai bogate și potrivite.

Totodată proprietarii să insiste pentru înființarea de pășuni potrivite susținute de mai multe comune, sau de toate comunele din cerc.

Sibiu, în 29 Iunie n. 1902.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

D. Comșa,
pres.

V. Tordășianu,
secretar.

Medicul casei.

Contra durerii de dinți. Se ia piper pisat, se pune într'o bucatică de pânză, se moaie în spirt și se pune pe partea gingiilor, unde să simte durerea. Dacă dinții sunt găunoși se ia cu ceva acid muriatic și se pune o picătură în dintele stricat; îndată durerea slăbește și repetând aceasta de mai multe-ori, nervul care e bolnav se omoară.

Bătaie de inimă. Când auzim pe cineva văietându-se, că moare de inimă, la ori-și-ce ne putem gândi numai la inimă nu, deoarece poporul nostru numește durere de inimă aproape ori-ce durere de pantece, colici etc. Când omul e sănătos nici nu simte, că-i bate inima, decât numai punând mâna asupra ei. Dar' în unele împregiurări aceste bătaii sunt atât de numeroase și de tari, încât nu numai că le simțim, dar' vedem cum ni-se sbate pieptul. În aceste casuri avem aceea ce să numește bătaie de inimă [palpitațiune]. De multe-ori omul atins de bătaie de inimă este cuprins de o tristeță, de o frică pentru viitorul lui. Se nu uităm că bătaia de inimă se arată adese-ori și la oamenii cu lipsă de sânge.

Mai rele și de multe-ori fără nici un leac sunt acele cari vin la oamenii mai înaintați în etate și cari au suferit de reumatism.

Omul supus la astfel de palpitațiuni, va căuta să nu obosească, și va consulta un medic, care va face prescripțiunile necesare.

DE TOT FELUL

Pentru vâpsitori. Un lac foarte bun pentru podele se prepară în modul următor: Se disolvă 50 grame șelac în 210 grame alcool de 80 procente, se adaugă la soluțiunea aceasta 6—7 grame canfor și se filtrează printr'un filtru de cârpă de in. Cu acest lac să ung podelele, care capătă un lustru foarte frumos. Dacă cu timpul se usează, se ung podelele din nou și îndată capătă același lustru.

Pentru măsari. Mobilă, care este gata și să păstrează în magazine, adese-ori e stricată de cari; măiestrul o poate apăra de acest rău, dacă pune între ele mai multe cești cu benzină. Dacă evaporază benzina, le umple earăși. În câteva săptămâni s'a stîrpit cu totul aceasta insectă.

DIVERSE

Marmoră pătată cu unsoare se curăță, dacă să aplică pe locurile pătate un aluat preparat din carbonat basic de plumb (cerusă, Bleiweiss) și sare de bucate. Când aluatul s'a uscat, petele au și dispărut.

Mijloc de a delătura mirosul vâpselelor. Acest miros nesuferit și neplăcut, care produce adese-ori dureri de cap multor persoane, se datorește evaporățiunii, sau aburirii vâpselelor, cari se amestecă cu oxigenul din aer, astfel încât aerul devine din ce în ce lipsit de oxigen. Pentru a face să dispară acest miros, se închid bine ușile și ferestrele odăii, în cari locuim și cari s'au vâpsit, ear' în mijlocul lor așezăm un vas deschis în care se pune clorură de calciu [germ. Chlor-kalk]; după 24 oare se vor deschide odăile timp de o oară, și mirosul de vâpseală dispăre cu desăvârșire.

Alungarea cioarelor din semănăturile proaspete. Cioarele, ceucele și corbii stîrpsc mulțime de șoareci și alte animale stricăcioase, strică însă prin aceea că mănâncă grăunțele sămănate și smulg tinerele plante cu rădăcini cu tot. Cel mai nimerit scut este se ucidem câteva din ele și să le așezăm pe sămănătură cu aripile întinse. La început cioarele se reped asupra tufelor învecinate și lărmuesc din răspuțeri, dar' vîzîndu-le pleacă aiurea și nu se mai reîntorc.

NOUȚĂȚI

Societatea pentru fond de teatru român își va ține adunarea generală în Bistrița la 7 și 8 Septembrie st. n.

Sperăm că adunarea, care promite a fi foarte frumoasă, va întruni public românesc cât se poate de mare și ales.

Premiu pentru disertațiune. Tînărul învățator din Bistrița dl *Teodor A. Bogdan* în adunarea gen. a »Asociațiunii« desp. Bistrița, ce s'a ținut la 20 Iulie a. c. a câștigat 20 cor. în aur pentru disertațiunea sa economică: »Cunoașterea pămîntului și gu-noirea lui«.

Il felicităm cu căldură, cu atât mai virtos că acesta este deja al patrulea premiu câștigat de D-sa dela Asociațiune.

Directiunea însoțirii »Agricola« a decretat revista noastră »B. E.« ca foaie oficioasă a sa.

De-ale stupăritului. În Gödölö se deschide un curs de stupărit, care va ținea doi ani. La curs se primesc pentru primadată numai 6 indivizi, cari au împlinit 18 și n'au trecut peste vîrsta de 35 ani. La rugărilor provăzute cu timbru de 1 cor. și adresate ministrului r. u. de agricultură până

la 31 Iulie c. este de a se alătura atestatul de botez, testimoniul despre absolvirea școalelor elementare atestat că au fost aplicați cel puțin un an ca ajutători în ori-ce ram economic, atestat de bună purtare dela primăria comunală, cum și atestatul părinților sau tutorilor, că li-să îngăduie a lua parte la curs; atestat medical despre starea sanitară, atestat că în cursul celor 2 ani nu au să facă serviciul militar.

Mort de spaimă. Canonicul Iosif Miljan din Agram mergea Duminecă seara spre casă. Pe cale trăsura s'a ciocnit cu un tren, ceea-ce a provocat în canonic spaimă așa de mare, că a murit subit. De nu ar fi fost așa fricos, rămînea viu, căci mănătorului și trăsuri nu i-s'a întîmplat nimic.

Soldat viteaz. La festivitățile iubilare ale regimentului de infanterie nr. 51 garnisonat la Cluj, cu privilegiul împlinirii a 200 ani dela înființarea lui, a fost chemat să participe și fostul infanterist Ilie Lujerdean, care în campania din Bosnia s'a purtat așa de eroic încât Impăratul Francisc Iosif l'a distins cu cea mare decorație ce se poate da unui soldat de rînd: cu medalia de aur pentru vitejie.

»Banchetul încoronării« ce s'a dat la peste 500.000 de săraci în Londra, a avut loc la 5 Iulie st. n. În acest scop s'au pus la dispoziție toate halele și sălile de școale.

În parcul episcopului de Londra au fost aranjate mese colosale și bănci lungi pentru 14.000 de persoane.

În Islington, într'o singură hală, au prânzit 10.000 de persoane.

Deși pentru săraci, pregătirile aceste au fost lipsite de ori-ce caracter de pomană, și cei-ce au luat parte la banchet au fost tratați formal ca oaspeți ai regelui.

Preoți și doamne din societate serveau ca chelneri, și în multe locuri soldați țineau gardă de onoare. La Islington, garda era compusă din 200 de indieni.

Sărutări primejdioase. Într'o comună aproape de Madrid a răposat o fetiță de școală, fostă bolnavă de anghină (difteritis). La înmormîntare învățătoarea a dus pe toate școlărițele și le-a pus să dea colegei lor sărutare de adio. Prostia învățătoarei a avut însă urmări tragice. Toate copilele au căpîtat boala răposatei și foarte multe dintre ele au plătit deja cu vieța sărutul de adio dat colegei lor.

Avis școlastic. Părinții, cari dîresc, ca pruncii lor pe anul școlar 1902/903 să fie așezați în internatul Pavelian de băieți gr-cat. din Beiuș, sunt avisați, ca cel mult până la 20 August st. n. a. c. să-și trimită suplicele la rectorul aceluia internat. Taxa de întreținere la an e: 240 cor; pentru uniformă: 64 cor. Taxele se plătesc în două rate anticipative: la 1 Septembrie și la 1 Februarie. Informațiuni mai în detail să dau de cătră Rectorul internatului Pavelian de băieți.

Un engles în Ardeal. Profesorul engles Macaulay George Trevelyan a fost adus de Unguri în Ardeal, ca rogu-Vă, să cunoască și se studieze chestiunea română. Englesul a sosit pela finele lui Iunie în Budapesta, de unde a venit în Ardeal. În Deva a fost primit de fișpanul Barcsay și de Hollaky și condus de acestia a umblat prin Hațeg, Abrud și Brad, venind în contact și cu Români. »Bud. Hirrap« raportând despre călătoria Englesului, îi pune în gură următoarele păreri, ce și le-ar fi dat despre chestiunea română:

»Toți Românii cu cari am vorbit — zice profesorul din Cambridge prin rostul corespondentului ziarului maghiar — au recunoscut, că nu este aici (în Ardeal) vorbă despre pămînt și chesiune socială, căci aceasta nu există dela 1848 încoace. Așa cred (!), că limba maghiară ar trebui învățată. Și unii dintre Români sunt de părerea aceasta, alții însă gîndesc altfel. Și mai cred, că Maghiarii n'ar trebui să meargă mai departe cu inovațiunile în interesul limbei maghiare și că statul ar trebui se dea bani mai mulți pentru școlile românești. Cred, că censul electoral pentru parlament ar trebui să fie redus atât în interesul țeranilor maghiari, cât și români săraci. Mi-se pare, că adevărata chestiune în Ardeal nu este naționalitatea, ci sărăcia. În Ardeal și țeranii unguri și țeranii români sunt săraci. Mai puțină dare și mai multă cultură pentru popor. Dacă conducătorii români ar agita pentru aceasta, eu ași fi pe partea lor«.

Darea la noi și aiurea. În Franția cea bogată se vine de locuitor 3 cor. 72 bani dare, în Belgia, tot așa de bogată, 3 cor. 30 bani, la noi în Ungaria și Ardeal, din care pleacă cu zecile de mii oamenii din cauza sărăciei, se vine de cap 5 cor. 82 bani. Și să nu uităm, că dările cele mai multe sunt puse pe sărăcime.

Dărîmarea clopotniței catedralei San-Marco. Din Veneția vine știrea, că clopotnița catedralei San-Marco din Veneția, s'a dărîmat. Dărîmarea s'a întîmplat dimineața la 10 ore, făcînd stricăciuni lojei și bibliotecii lui Sansovino, precum și unei părți din palatul ducal. Din turn n'a mai rămas în picioare nici măcar un metru. Prețioasa loje Sansovino. Prețioasa loje Sansovino, care avea o valoare de mai multe milioane și era unul dintre cele mai splendide monumente în lume, a dispărut în bucăți. Turnul avea înălțime de 30 metri. Intreaga piață San-Marco a fost acoperită de ruine. Nu se știe nimic de soarta clopotarului, de unde anunța incendiile și sosirea vaselor din largul mării. Se svonește, că și palatul ducal și biserica San-Marco sunt în pericol. Clopotnița a fost clădită acum 500 de ani. Dărîmarea a produs o viie emoție în întreaga Italie. Ea e considerată ca o nenorocire națională. S'a deschis o subscripție universală pentru reconstruirea turnului. Ministerul de instrucțiune al Italiei va subscrie un milion. Consiliul comunal din Veneția a votat 500.000 lire

pentru reconstruire. Banca de păstrare din Veneția a subscris de asemenea 100.000 lire. Cei pe cari soartea 'i-a favorizat să vadă Veneția, n'au întrelăsat de sigur să viziteze monumentală catedrală și turnul. Numai din înălțimea turnului se putea orienta ori-cine asupra orașului clădit pe cele 117 insule mici. Când Napoleon cel mare a ocupat Veneția, nemuritorul beliduce s'a urcat în turn călare pe cal.

*

Nou cutremur la Salonic. Din Salonic se scrie, că s'au simțit din nou ca la 30 de cutremure puternice de pământ. Populațiunea îngrozită a fugit la loc deschis unde a întins corturi. Oamenii continuă a fi neliniștiți și nu cutează să se apuce de lucru. Zidurile mai multor case au crepat. O casă stricată s'a dărâmat îngropând sub ruine doi copii. Cărămizile și țiglele ce cădeau de pe case au rănit mai mulți oameni.

Cercetarea oficioasă a constatat, că cutremurul cel mai mare l'a suferit satul Guvezno, care e în depărtare de trei ore dela Salonic. În mijlocul satului s'a format o deschizătură de două sute metri de lungă și douăzeci de largă din care a țâșnit apă ferbinte.

În cartierul grecesc 180 de clădiri s'au dărâmat și alte cinci-zece s'au stricat. O femeie și doi copii și-au aflat moartea sub ruini. Cinci oameni au fost grav răniți.

*

Arderea gunoaelor. Un oraș care în-trebuințează cu folos gunoaele, este Darman din Anglita. Acolo gunoaele se ard în două cuptoare, și căldura dezvoltată se în-trebuințează pentru producerea electricității folosită de tramwaie.

Se arde dela 32 până la 38.000 chilogr. de gunoae pe zi, ceea-ce dă o forță motrice de 400 cai-vapori, prin mijlocul căreia se produce, aproape fără nici o cheltuială, un curent electric care ar fi capabil — dacă s'ar aplica la iluminat — să alimenteze 3.500 lămpi de câte 8 lumini.

Gunoaele din acest oraș de 40.000 locuitori sunt distruse și se obține astfel gratuit o energie electrică evaluată la 900.000 kilowate pe an.

Posta Redacțiunii.

Dlul C. M. în Dézna. Primim bucurosi colaborarea D-tale la foaia noastră. Trimete ceva de probă.

Cursul pietii din Budapesta

— în 23 Iulie 1902 n. —

	per 50 kgr.	
Grâu	cor. 7.60	până la 8.80
Săcară nouă	6.40	6.65
Cucuruz	4.85	5.—
Ovės	7.20	7.65
Orz	5.35	5.95
Rapiță	9.40	10.45
Slănină	61.—	63.50
Untură	68.—	68.50

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 29 Iulie — 5 August n.

29. Sereda-Murșului.
30. Arghiehat. Bațon. Beiuș.
 1. Aug. Alparet. Basna. Petriș. Sângeorgiul-săseșc. Vaida-Recea.
 2. Lipova.
 3. Canija-turcească. Deva. Miheș. Vêrșet.
 4. Dobrițin [?].
 5. Măgeruș.

Călindarul vechiu și nou a săptămănei.

Dum. 6 după Rusalii, ev. Mat, c. 9, g. 5, v. 6.

Dum.	14. Apostolul Achila.	27. Pant.
Luni	15. M. Kirik și Iulita.	28. Inocent.
Martî	16. M. Antinogen.	29. Marta.
Merc.	17. † M. Marina.	30. Beatrice.
Joi	18. M. Iacint și Emilian.	31. Ignatius.
Vineri	19. Cuv. Macrina.	1 Aug.
Sâm.	20. (†) Pror. Ilie.	2. Porționc.

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

Sz. 4235—1902 tikv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A dévai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, »Ardeleana« pénz- és hitelintézet végrehajtónak, Kendroj Atyim végrehajtást szenvedő elleni 196 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144 §. alapján és a 146 §. értelmében a dévai kir. tszék, a dévai kir. járásbiróság területén levő ó-piski községben fekvő az ó-piski 219 sz. tjkvben A † 1 rsz. 149—151 hrsz. a. 1102 kor., 2 rd. 440/1, 441/1 hrsz. a. 660 kor., 3 rd. 608/1 hrszra 354 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október hó 20 napján d. e. 9 órakor ó-piski község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-ót készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelölt árfolyamal számított ezen 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Déván, 1902. június hó 14-án.

Fábán,

kir. tszéki bír.

(85) 1—1

Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurele:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fênațele) prepararea fênului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămënța plantelor agricole și sãmănatul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Zootechnia generală (Creșterea, nutrirea și îngrijirea animalelor domestice).
6. Agrologia (Cunoașterea pământurilor agricole).
7. Agricultură generală [Lucrarea pământului. Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de mărunchit pământul].

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația „Bunul Econom“, la librăria W. Krafft în Sibiu și la administrația »Tribuna Poporului« în Arad. Revênzătorilor se dă rabat potrivit.

Intr'o bună familie română

In Sibiu (86)

se primesc școlari din provincie

Întreținere și educație bună.

Limba germană și română precum și pian (clavir) se poate învăța perfect.

A se adresa Administrației noastre.

Sz. 733—1902. vég.

ÁRVERÉSI HIRDET MÉNY

Alólirott kir. bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-cz. 102 és 120 §§-ai értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróságnak 1893. 2203 sz. végzése folytán, Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz- és hitelintézet részvénytársaságnak, Deian Nikolae és társai romoszi lakosok elleni 88 kor. 40 fill. tőke enek 1891. évi 5/II.-tól. 6% kamatai 6 K. 50 fill. eddigi 3 K. 40 fill. ezutali árverés kitűzési költségek erejéig kielégítésként lefoglalt és 904 koronára becsült lóvak, ökrök és szénából álló ingóságok birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróságnak 1902. évi V. 531/2 sz. végzés tolytán, a helyszínén vagyis Romosz községében adósok lakásán leendő eszközzésére határidőül 1902. évi július hó 30-ik napjának délelőtti 8 órája tüzetik ki, a midőn is, a fenti ingóságok esetleg becsáron alól is, azonban csakis készpénz mellett fognak elárvereztetni.

A befolyandó vételár esetleg birói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi július hó 15-én.

Rácz Árpád,
kir. bír. végrehajto.

1—1 (84)

H. GRAEF

Librărie de cărți, note, hârtie
și tot felul de recuizite de scris
în Orăștie.

Își recomandă marele seu deposit de:
Hârtie de cancelarie, epistole și tipar,
Couverte, Cărți de contabilitate, de copiat
și Notese, precum și tot felul de arti-
clicl aparținători cancelariilor și școalelor.

Cassete elegante cu hârtie de epistole.
Bogat asortiment de Albumuri pentru
poesii și fotografii,
(24) (cele mai potrivite cadouri.) 12—

Portrete Fotografii mărite până
la înălțimea naturală
lucrate artistic și elegant
„**VICTORIA**” cu prețuri moderate,
Prospecte la cerere stau la dispoziție.

Toate cărțile arătate, de ori unde și de ori-cine
precum și piesele musicale și de artă, se pot procura
prin mine cu prețul lor original.

Se aduce la cunoștința publică, că în
(46) **HUNEDOARA (PIAȚA-MARE)** 7—
în casele domnului *Eduard Toth* s'a deschis o

Tipografie,

Librărie și cu un **Deposit de tipă-
rituri** sub numele:

„**IDEAL**”

Institut tipografic în Hunedoara.

Tipografia primește ori-ce fel de lucrare tipografică

⇒ **Serviciu prompt.** ⇒

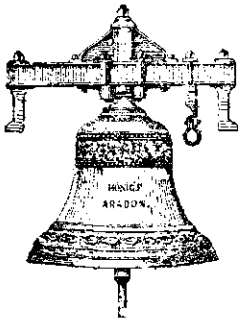
Executare cu acurateță și ieftină.

Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de
pompe, arangeată cu motor de vapor,
ARAD, Strada Rákóczy Nr. 11—28

S'a fondat la 1840

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți
ani și pe lângă cele mai fa-
vorabile condiții de plătire,
recomandă clopotele sale cu
patentă ces. și reg., invenție
proprie, cari au avantajul,
că față cu ori-ce clopote, la
turnarea unui și aceluși clo-
po tare și cu sunet adânc,
— se face o economie de
20—30% la greutatea me-
talului.

Recomandă totodată
clopotele de fer, ce se pot
învêrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuin-
țare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele
mai mari clopote se pot trage, fără-ca să se cătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopoteilor vechi
în coroană de fer, ce se poate învêrți, cum și ter-
narea din nou a clopoteilor vechi sau schimbarea lor
cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni, la
dorință se trimit gratis. (15) 16—20

„ARDELEANA”

instituit de credit și de economii societate
pe acții.

**Sediul: Orăștie, în casele
propriei.**

Fondată la anul 1885.

Capital Soc.: 500.000 e. Fonduri: 350.000 e.
Starea depunerilor: peste 2,000.000 e.

Se primesc: **Depuneri spre fruc-
tificare**, dela particulari cu 5%
fără anunț, cu 5 1/2% cu anunț;
ear' dela corporațiuni culturale cu
6% interese.

Darea de venit după interese o
solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute **prin
postă** se efectuează cu **reîntoar-
cerea postei.**

(48) 16—

Dirrecțiunea.

Avis.

Am onoare a aduce la cunoș-
tința onor. publică că la

„**Panonia**” Cafenea și Restaurațiune
de azi înainte costă din „**Berea
Coroana**” de prima calitate

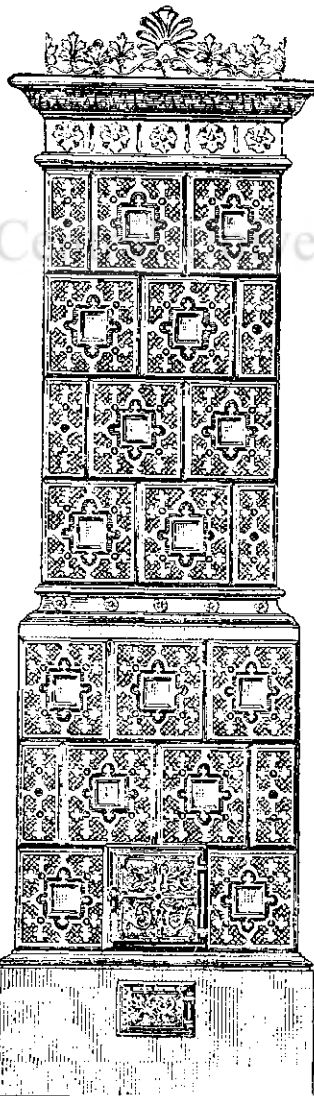
Un păhar 8 cruceri.

Zilnic bere proaspătă.
— Popicărie. — Gulaș mic 6 cr.

Orăștie 25 Iulie 1902.

(21) 10— Cu toată stima

Carol Schurek
Restaurator.

Fără concurență!

Cahale, Sobe și

— mașini de bucătărie
de Teracotă (lut)

foarte fin lucrate, lucii ca de porțelan,
durabile ca oțelul, vinde efin

dela 50 coroane în sus

Fabrica de sobe de lut
din

Barul mare (p. u. Puj)

(66) în Transilvania 5—

Stefan Ioanovits,

Conducătorul fabricii.

Comande se pot adresa și la domnul

Ioan Lăzăroiu comerciant în **Orăștie** care
mijlocește și efectuarea lor.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile
ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în **BUDA-PESTA**

Cancelaria și depozitele: *Str. Rottenbiller 33.* Localul de vânzare: *Str. Andrassy 23.*

(52)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

17—52